

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/37/2023
Identifikačné číslo spisu:	7717211904
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7717211904.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne S. Š., narodenej XX. X. XXXX, Q., T.. X. O. XX, proti žalovanému H. X. K., narodenému X. R.Ó. XXXX, Q., V. X. XXXX/XX, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Peter Szárszoi, s.r.o., Michalovce, Štefánikova 8, IČO: 47 236 183, o zaplatenie 666 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 5C/44/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. mája 2022 sp. zn. 2Co/42/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 12. mája 2022 sp. zn. 2Co/42/2022 v napadnutom výroku vo veci samej a v časti trov konania z r u š u j e a v e c m u v r o z s a h u z r u š e n i a v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. decembra 2021 sp. zn. 5C/44/2017 (správne „č. k. 5C/44/2019-165“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 514 eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 27. augusta 2015 do zaplatenia (výrok I.), žalobu o 152 eur zamietol (výrok II.), zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 3 CSP (výrok III.) a žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 54,35 % (výrok IV.).

2. V spore sa žalobkyňa domáhala náhrady škody 666 eur. Zodpovednosť žalovaného za škodu podľa § 420 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“) mal súd preukázanú tým, že žalovaný protiprávne vykýval dva zabetónované železné stĺpiky a jeden železný stĺpik z betónu vytiahol, čo spôsobilo škodu žalobkyni, pretože musela dať opätovne tieto stĺpiky zabetónovať. Príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom žalovaného spočívajúcim v poškodení stĺpikov, resp. ich osadenia, čo je porušením ustanovenia § 50 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o priestupkoch“) a škodou, ktorú spôsobil na majetku žalobkyne, spočívala v tom, že musela zaplatiť za znovuosadenie stĺpikov. Zavinenie žalovaného mal preukázané vykonaným dokazovaním, z ktorého vyplynulo, že svojím konaním chcel spôsobiť žalobkyni škodu (rozhodnutím Okresného úradu Michalovce, odboru všeobecnej vnútornej správy z 22. augusta 2016 sp. zn. OÚ-MI-OVVS-2016/000694, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Okresného úradu Košice, odboru opravných prostriedkov z 20. februára 2017).

Spornou medzi stranami zostala výška vzniknutej škody. Súd prvej inštancie pri jej určení vychádzal z listín predložených stranami a sám si zaobstaral vyjadrenia stavebných firiem o cenách prác a materiálu na osadenie 3 železných stĺpikov. Za podstatné považoval odborné znalecké posúdenie H. X. W., znalca z odvetvia Odhady hodnoty stavebných prác, ktorý mal k dispozícii faktúru J. J. a ponukové rozpočty STAVENA, s.r.o., Q. R., H. A. S., STAVAD, s.r.o. a SONETSTAV, s.r.o., Trnava. Pri cenovej úrovni znaleckej kalkulácie za rok 2015 vychádzal zo zoznamu smerných orientačných cien stavebných prác autora Cenekon, o.o., s.r.o., Bratislava a Indexu Štatistického úradu SR na prevod nákladov stavebných prác z cenovej úrovne roku 1997 na cenovú úroveň roku 2015, a ktorý aj vykonal obhliadku na mieste samom a určil cenu prác na 514 eur, spolu s DPH. Zdôvodnil, že tohto znalca považoval za odborne najviac spôsobilú osobu na zistenie výšky škody, keďže mal k dispozícii ponukové rozpočty predložené žalobkyňou i žalovaným a faktúru J. J., ktorý opravu vykonal. Žalovanému preto uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 514 eur spolu s úrokmi z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a pomeru úspechu sporových strán. Návrh žalovaného na prerušenie konania, považujúc ho za nedôvodný, zamietol.

3. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 12. mája 2022 sp. zn. 2Co/42/2022 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo veci samej a v časti trov konania potvrdil, odvolanie v časti zamietnutia zvyšnej časti žaloby a zamietnutia návrhu na prerušenie konania odmietol a žalobkyni priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Odvolací súd odôvodnil odmietnutie časti odvolania jeho neprípustnosťou v zmysle § 386 písm. d) a písm. c) CSP a v časti, v ktorej odvolanie prejednal, sa v celom rozsahu v zmysle § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný spôsobil žalobkyni škodu vo výške 514 eur. Hodnotenie dôkazov, z ktorých bola zistená výška škody, mal za riadne odôvodnené, vychádzajúce zo skutkových zistení, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právnymi predpismi obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Pokiaľ žalovaný namieta spôsob vyhodnotenia vykonaných dôkazov, a to, že si súd osvojil závery odborného vyjadrenia znalca H. X. W. a nezohľadnil, resp. sa nezaoberal ním predloženými odbornými vyjadreniami vyhotovenými znalcom H. A. S. a autorizovaným inžinierom H. V. P., mal túto námietku žalovaného s poukazom na princíp voľného hodnotenia dôkazov za nedôvodnú. Konštatoval, že súd prvej inštancie dôvody svojho postupu pri hodnotení dôkazov v odôvodnení napadnutého rozsudku zreteľne uviedol. Vzhľadom na rôznorodosť až protichodnosť ocenení prác potrebných na uvedenie vecí do pôvodného stavu predkladaných žalovaným aj žalobkyňou, boli potrebné na odstránenie spornosti medzi nimi odborné znalosti. Keďže žalovaný posudok na určenie výšky škody v konaní nepredložil a od jeho predloženia upustil a žalobkyňa predložila odborné znalecké posúdenie vyhotovené znalcom H. X. W., považoval súd toto odborné vyjadrenie za podstatný dôkaz. Znalec ho vyhotovil na základe faktúry dodávateľa stavebných prác J. J., cenových ponúk stavebných firiem predložených stranami a po vykonaní miestnej obhliadky. Žalovaným predložený odborný posudok vyhotovený znalcom z odboru Stavebníctvo, odvetvie Pozemné stavby, Odhad hodnoty nehnuteľností H. X. S., nebol opatrený úradnou pečiatkou znalca. Bol vyhotovený na posúdenie výšky škody na vstupe do chaty súp. č. XXX na parc. č. XXX katastrálneho územia S., pričom podkladom pre jeho vyhotovenie boli rozpočty - cenové ponuky, ktoré v konaní predložil žalovaný v rozmedzí od 43,62 eura (rozpočet Q. R.) do 64,78 eura (rozpočet firmy STAVENA, spol. s r. o.), rozpočet A. S. na 44 eur a miestna obhliadka vykonaná 24. novembra 2021 znalcom za účasti žalovaného ako zadávateľa, avšak bez žalobkyne. Znalec postupoval tak, že vyhotovil priemer uvedených troch ocenení a v závere odborného posúdenia potvrdil, že náklady uvádzané v rozpočtoch sú reálne a objektívne a inými cenovými ponukami sa nezaoberal. Ďalší žalovaným predložený „odborný posudok“, bol vyhotovený autorizovaným stavebným inžinierom H. V. P. na určenie nákladov na osadenie troch stĺpikov oplotenia. Tieto boli stanovené na 78,86 eura na základe osobnej obhliadky s odvolaním sa na priložený rozpočet na stavebné práce bez určenia miesta rozpočtovaných prác a ich charakteru. Aj keď žalovaný v odvolaní spochybňoval správnosť a

objektívnosť odborného posúdenia znalca H. W., jeho námietky neboli odborné.

5. K námietke žalovaného, že výšky škody stanovená súdom (514 eur), je v značnom nepomere k výške škody zistenej v priestupkovom konaní (97,50 eura), odvolací súd uviedol, že v priestupkovom konaní bola zisťovaná iba cena použitého materiálu na zabetónovanie stĺpov (č. l. 106). V súvislosti s týmto dodal, že objektívne nemôžu byť ani žalovaným predložené cenové rozpočty vyhotovené Q. R., H. A. S. a spoločnosťou STAVENA, s.r.o., ktorých zohľadnenia sa v odvolaní dovoľával, keďže nimi určená hodnota nedosiahla ani len nezávisle určenú cenu betónu, potrebného na zabetónovanie troch kusov stĺpov v priestupkovom konaní. Predložené rozpočty tak v priamej konfrontácii s cenou betónu podľa stanoviska JHS, s.r.o., spochybňujú samé seba. Námietku, že súd prvej inštancie sa neoboznámil s obsahom priestupkového spisu (čo navrhoval žalovaný), odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, keďže za daného dôkazného a skutkového stavu v čase rozhodovania súdu nepovažoval pripojenie priestupkového spisu v konaní na zistenie rozhodujúcich skutočností za potrebné.

6. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti, ktorou potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti a v časti trov konania podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) CSP. Navrhol v napadnutej časti zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov a vrátenie vecí na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Namietal, že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jeho relevantnou argumentáciou v tak zásadnom rozsahu, že takýmto nesprávnym procesným postupom došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Za zásadné námietky, s ktorými sa súd prvej inštancie v priebehu konania a ani odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nevysporiadal, považoval to, že súd prvej inštancie pri určovaní výšky škody neprihliadol ani na jeden dôkaz, ktorý predložil on a stotožnil sa len s jediným dôkazom vypracovaným na návrh žalobkyne (odborným vyjadrením H. X. W.), ktorý je v rozpore s ďalšími predloženými dôkazmi (faktúry, odborné vyjadrenia a cenové rozpočty), že mu súd prvej inštancie neumožnil klásť otázky znalcovi H. X. W. pre zjavné rozpory uvedené v jeho odbornom vyjadrení a tieto nevysvetlil ani v odôvodnení svojho rozhodnutia.

8. Dovolateľ aj pri rešpektovaní zásady voľného hodnotenia dôkazov považoval za neodôvodnené, nezrozumiteľné a arbitrárne hodnotenie odborného vyjadrenia znalca S. ako menej podstatného než odborného vyjadrenia znalca H. W. len preto, že nebolo opatrené pečiatkou znalca a bolo založené iba na spriemerovaní cenových ponúk. Nakoľko odborné vyjadrenie nemá zákonom predpísanú formu, tieto kritériá pri hodnotení dôkazov považoval za absurdné, iracionálne a nedostatočne odôvodnené. Aj pri hodnotení odborného vyjadrenia H. V. P. sa odvolací súd obmedzil len na jeho formu odborného vyjadrenia so zdôraznením, že v ňom nie je uvedený deň ohliadky a pripojený rozpočet je bez určenia rozpočtovaných prác a neprihliadol naň, hoci pred jeho vypracovaním bola vykonaná miestna obhliadka a zohľadňuje aj cenové ponuky H. A. S., Q. R. - INUP a spol. STAVENA, s.r.o. S týmito cenovými ponukami sa súdy v odôvodneniach rozhodnutí nevysporiadali a nevysvetlili, prečo tieto dôkazy nehodnotili.

9. Žalovaný v dovolaní ďalej namietal, že v konaní nebolo vykonané ním navrhnuté dokazovanie oboznámením sa s priestupkovým spisom, ktorý odvolací súd považoval za nepotrebný, a to napriek vyjadreniam stavebných firiem, ktoré oslovil súd prvej inštancie (konkrétne firma FEDKAR, s.r.o., a firma TIGRID, s.r.o.), a na ktoré súd prvej inštancie poukazuje vo svojom odôvodnení (v bode 24. rozsudku), že nedisponovali potrebnými informáciami, resp. im nebol známy skutkový stav vecí. Konkrétne poukázal na list „firmy“ TIGRID, s.r.o. z 5. júna 2018, v ktorom táto uviedla, že jej nie je známy skutkový stav v mieste zhotovenia, nie je známa špecifikácia diela, objem výkopov, druh použitého betónu, rozmery železných stĺpikov. Súd prvej inštancie nevykonával žiadané dokazovanie napriek jeho opakovaným návrhom a tomu, že v priestupkovom spise je podrobne zaznamenaný skutkový stav, rozsah vzniknutej škody a je v ňom aj fotodokumentácia z miesta spáchaného priestupku, teda miesta, kde došlo ku vzniku škody. Odôvodnenosť a potrebnosť dokazovania

oboznámením sa s priestupkovým spisom jednoznačne vyplýva z rozdielnosti cenových ponúk predložených v konaní sporovými stranami. Nevykonaním tohto dôkazu mu odvolací súd znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Žalobkyňa dovolací návrh nepodala.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

12. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP). V dôsledku viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

15. Dovolateľ v danej veci vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keď namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí a nevykonanie navrhovaného dokazovania.

16. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (svojou procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide, napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

17. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne

námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 - bod 26. či 5Cdo/57/2019 - body 9. a 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, alebo rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

18. Nevykonanie navrhovaného dôkazu s potenciálom vplyvu na posúdenie skutkového stavu, ktorý z dovtedy vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, porovnaj III. ÚS 332/09). Ak všeobecný súd nevykoná dôkaz navrhovaný stranou konania, hoci tento má preukazovať takú medzi stranami konania spornú skutkovú okolnosť, ktorá je pre meritórne posúdenie žalobného nároku významná, či dokonca rozhodujúca, znemožní tým strane konania uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Znamená to vo svojich dôsledkoch aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 168/2019).

19. Aj najvyšší súd v odôvodneniach svojich rozhodnutí opakovane uviedol právny záver, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z dovtedy vykonaného dokazovania nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (napríklad 4Cdo/100/2018, 4Cdo/76/2020 alebo 5Cdo/202/2018).

20. V takýchto prípadoch podstatou dovolacieho prieskumu nie je prehodnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom, ale kontrola postupu nižších súdov pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (napr. zákaz tzv. deformácie dôkazu, opomenutia dôkazu, zásada rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov), je otázkou procesnoprávnou, ktorá ako taká môže byť prezentovaná dovolaciemu súdu v dovolaní ako prípustný a dovolený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Zároveň je potrebné dodať, že nesprávne zistenie skutkového stavu veci má totiž, ak súd aplikuje dôkladne hmotné právo, vždy vplyv na nesprávne právne posúdenie skutku, a preto takéto chybné rozhodnutie súdu súčasne spočíva aj v nesprávnom právnom posúdení (I. ÚS 6/2018, 4Cdo/88/2019).

21. Dovolateľom vymedzený predmet sporu (v štádiu dovolacieho a predtým aj odvolacieho konania) spočíval v stanovení výšky škody, ktorú spôsobil žalobkyni tým, že 24. augusta 2015 poškodil jej 3 zabetónované železné stĺpiky. Žalobkyňa nárok preukazovala faktúrou vystavenou J. J., ktorý stĺpiky znova zabetónoval, cenovými ponukami ďalších stavebných firiem a odborným vyjadrením znalca H. W..

22. Podľa § 442 ods. 1 OZ uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Pod pojmom škoda sa rozumie peniazmi vyjadriteľná ujma na majetku poškodeného (R 55/1971), pri stanovení ktorej je treba vychádzať z nákladov potrebných na uvedenie veci do pôvodného stavu. Výšku peňažnej náhrady vyjadrujúcej náklady na uvedenie veci do pôvodného stavu treba zistiť a určiť objektívne a nezávisle od okolností súvisiacich so škodovou udalosťou (R 25/1990).

23. Súd prvej inštancie v danej veci dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala náklady potrebné na opravu žalobcom poškodených stĺpikov vo výške 514 eur, čo zistil z odborného znaleckého posúdenia H. X. W., podporeného ďalšími žalobkyňou predloženými dôkazmi (cenovými ponukami stavebných spoločností STAVAD, s.r.o., Scorp, spol. s r.o., SONESTAV, s.r.o.) a vyjadreniami stavených firiem, ktoré si zaobstaral sám (TIGRID, s.r.o., FEDKAR, s.r.o.). Odvolací súd sa stotožnil s týmto záverom a poukázal na to, že pokiaľ žalovaný spochybňoval odborné závery znalca, mohol to urobiť len odborne

podloženými námietkami, za ktoré nepovažoval odborný posudok znalca H. X. S., nakoľko išlo o znalca z odboru Stavebníctvo, odvetvie Pozemné stavby, Odhad hodnoty nehnuteľností. Napriek tomu, že odvolací súd logicky a presvedčivo uviedol, prečo nepovažoval za objektívne rozpočty vyhotovené Q.. R., H. S. a spoločnosťou STAVENA, s.r.o., nevysporiadal sa s námietkami žalovaného proti odbornému vyjadreniu znalca H. W. ku skutkovým zisteniam, ktoré boli podkladom pre jeho vypracovanie, a to najmä, že poškodené stĺpiky neboli osadené do železobetónu, čo malo vplyv na určenie výšky nákladov na ich znovuosadenie.

24. Na zistenie rozsahu škody žalovaný navrhol vykonať dokazovanie oboznámením sa s obsahom priestupkového spisu, o čo tiež požiadal súd.

25. Procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, v rozhodnutí odôvodniť, prečo tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu je v zásade možné len z troch dôvodov. Prvým je, že skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je, že dôkaz neoverí/nevyvráti skutočnosť, ktorá sa má ním preukázať, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t. j., že tvrdenie, k overeniu alebo vyvráteniu ktorého je dôkaz navrhovaný, bolo už dovtedajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť.

26. Odvolací súd k návrhom žalovaného na vykonanie dokazovania oboznámením sa s obsahom priestupkového spisu uviedol len to, že za daného dôkazného a skutkového stavu toto nebolo na zistenie rozhodujúcich skutočností potrebné. Odôvodnenie však nereaguje na odvolacie námietky žalovaného, že v odbornom vyjadrení znalca H. W. sú ocenené položky montáž atypických kovových výrobkov, osadenie 12 ks drevených vzpier, búranie železobetónu, hoci žalovaný popieral, že by stĺpiky boli pôvodne osadené do železobetónu a na preukázanie čoho navrhol vykonať dokazovanie práve oboznámením sa s priestupkovým spisom. V ňom mala byť fotodokumentácia, z ktorej by bolo možné zistiť skutočnosti spochybňujúce skutkové východiská tohto odborného vyjadrenia.

27. Dovolací súd preskúmaním obsahu spisu (predovšetkým napadnutého rozsudku) zistil, že odvolací súd svoj záver o nepotrebnosti uvedeného dôkazu v súvislosti s konkrétnymi odvolacími námietkami žalovaného vôbec neodôvodnil. Povinnosťou odvolacieho súdu pritom bolo vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní žalovaného (§ 387 ods. 3 CSP). Za podstatný je treba považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť priaznivejšie rozhodnutie pre odvolateľa.

28. Pokiaľ nižšie súdy vo veci odmietli žalovaným navrhnutý dôkaz vykonať, pričom tento bol spôsobilý spolu s už vykonanými dôkazmi zabezpečiť ucelenejší skutkový podklad pre rozhodujúce posúdenie, či stĺpiky boli pôvodne osadené do železobetónu alebo do betónu bez spevnenia železom, aká bola veľkosť jám, do ktorých boli osadené, čo malo vplyv tiež na náklady na obnovenie pôvodného stavu, zasiahli tým do procesných práv žalovaného v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Zásadám spravodlivého procesu zodpovedá požiadavka, aby súdom urobené skutkové zistenia a z toho vyvodzujúce skutkové závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. Skutkové závery, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, musia mať dostatočnú pravdivosť a logickú oporu vo vykonaných dôkazoch.

29. Procesným pochybením nižších súdov, spočívajúcim v nevykonaní navrhnutého dôkazu pre náležité zistenie skutkového stavu a tomu zodpovedajúcemu záveru o výške nákladov potrebných na uvedenie poškodených vecí do pôvodného stavu, došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd

dovolaním napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom výroku vo veci samej a v časti trov konania zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP), považujúc takéto rozhodnutie za postačujúce a dôvody pre postup aj podľa § 449 ods. 2 CSP (zrušením tiež rozsudku súdu prvej inštancie a vrátením veci na ďalšie konanie jemu) za nenaplnené.

30. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.